

Corona Günlerinde Geçici Vergi(*)

Vergi Bülteni(*)

Bu bülten VERGİALGI® 'da yayınlanmıştır.

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

Geçici Vergi Beyanı ve Ödemeleri 28 Mayıs'a Kadar Uzatıldı

İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan genelgelerle, önce 16.05.2020 - 19.05.2020 tarihleri arasında, sonra 23.05.2020 – 26.05.2020 tarihleri arasında bazı Büyükşehir statüsündeki illerindeki vatandaşlarımızın sokağa çıkmaları kısıtlandı. Mali Müşavirlerden doğal olarak, sokağa çıkmamız yasak, biz bu beyannameleri nasıl yetiştireceğiz feryatları yükseldi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı yapılan bu talepleri ve sokağa çıkma kısıtlamasını dikkate alarak, 18 Mayıs günü sonuna kadar verilmesi gereken, 2020/1. Dönem Geçici Vergi beyan ve ödeme sürelerini, 28 Mayıs 2020 Perşembe günü sonuna kadar uzatmıştır.

Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu ile Diğer İndirimleri Olan Mükelleflerin, Önce 2019 Yılı Kurumlar Vergisi Beynamesini Vermesi Gerekir

Bazı meslektaşlarımız, 2019 yılı kurumlar vergisi beyanının 1 Haziran 2020'ye uzatılarak, 2020/1. Dönem Geçici Vergi beyanının bundan daha önce veriliyor olmasının sorunlara yol açacağı uyarısında bulunmuştur. Geçmiş yıl zararları, gelecek yıllara devir eden nakit sermaye artırımını ve ar-ge indiriminin kurumlar vergisi beyanının üzerinde resmileştiği, geçici vergi beyanı daha önce verilirse, bunların indiriminde sıkıntılar yaşanacağı söylenmiştir.

Bu sıkıntıyı çözmek aslında çok zor değil. Beyan süreleri mükelleflerimizin ve meslek mensuplarının zorda kalmaması açısından uzatılmaktadır. Ancak, bu durum illa sürenin son gününe kadar beklenmesini gerektirmez. Mükelleflerimiz arzu ederlerse, uzayan sürelerin bir kısmını kullanarak, beyannamelerini uzayan sürelerin son gününü beklemeksizin daha önce verebilir.

Dolayısıyla, 2019 yılı kurumlar vergisi beyannamesini 28 Mayıs itibarıyla verecek olan mükelleflerimiz, bu beyanın ardından aynı gün içinde 2020/1. Dönem geçici vergi beyanlarını vermeleri durumunda, 2019 kurumlar vergisi beyanında gösterilen;

- ✚ 2019 yılı dâhil olmak üzere beş yıldan fazla taşınmamak kaydıyla, her yıla ilişkin zarar tutarları ayrı gösterilmek kaydıyla, mahsup edilebilecek geçmiş yıl zararlarını,
- ✚ Kurum kazancının oluşmaması nedeniyle, 2020 yılına devredilen indirilemeyen nakdi sermaye artış indirimi ve ar-ge indirim tutarlarını,

2020/1. dönem geçici vergi beyannameleri üzerinde sorunsuz olarak indirme olanağına kavuşmuş olacaktırlar.

Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılabilir mi?

7226 sayılı Torba Kanunla, korona virüse karşı mücadele kapsamında ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler yapılmıştır. Anılan Kanununun Geçici 1. maddesiyle, yargı süreleri ile icra iflasla ilgili işlemler ve süreler 30.04.2020 tarihine kadar durdurulmuştur. 2480 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, söz konusu süreler 15.06.2020 tarihine uzatılmıştır. Ancak, salgın tehlikesinin ortadan kalkması halinde, bu süre yeniden değerlendirilerek kısaltılabilecektir.

Diğer taraftan, yargı alanında sürelerin durmuş olması, mükelleflere dava açmak üzere daha geniş bir süre tanınması anlamına gelmektedir. Yani dava açma haklarına bir kısıtlama getirilmemiştir. Mükellefler arzu ederlerse, yasa uyarınca uzayan süreleri kullanmayıp, UYAP üzerinden dava açma haklarını kullanabilir.

Ancak, yargı mercilerince alınan kararlar uyarınca, duruşma yapılmamaktadır. Bu davalar yargı mercilerinin tekrar çalışmaya başladıktan sonra görülecektir. Diğer taraftan, ticari alacak davalarının açılmasından önce arabulucuk müessesine gidilmiş olma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu durumda, dava açma hakkının uygulamada kullanılabileceğini söylemek pek mümkün değildir.

Bununla beraber, 2020 yılının ilk üç aylık döneminin, (son iki haftası hariç) çok büyük bir kısmında, mükelleflerimiz dava açma ve icra yoluna gitme haklarını kullanabilmiştir. Bu nedenle, mükelleflerimizin bu hakkı kullanma hakkı ortadan kaldırılmış gibi değerlendirme yapılmaması icap eder.

Sonuç olarak, bilanço esasına göre defter tutan, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ilgili olarak sonuç hesaplarına yansıtılmış bulunan, teminata bağlanamamış, tahsil edilemeyen şüpheli alacaklar için dava veya icra safhasına gelebilmiş mükelleflerimiz, 2020/1. geçici vergi döneminde söz konusu alacakları üzerinden şüpheli alacak karşılığı ayırabilecektir.

Değersiz Alacaklar Zarara Atılabilecek mi?

Yargısal bir hükme veya kanaat verici bir belgeye göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar, değersiz alacak sayılmaktadır. Değersiz alacaklar, bu şekilde değerlendirildikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybeder ve kayıtlı değeriyle zarara geçirilerek yok edilir. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilir.

Yargısal bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olmasıdır.

Ayrıca, kanaat verici bir belgeden ne anlaşılması gerektiği konusunda, anılan kanun maddesinde yeterince açıklık yoktur. Vergi İdaresi uygulamada, aşağıda sayılan belgeleri kanaat verici belgeler olarak kabul etmektedir.

- ✚ Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya Türk Medeni Kanununun 32. ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılarının mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,
- ✚ Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,
- ✚ Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,

- ✦ Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- ✦ Borçlunun dolandırıcılıktan mahkûm olması ve herhangi bir mal varlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- ✦ Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- ✦ Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.),
- ✦ Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler.

Sonuç olarak, 2020/1. geçici vergi döneminde, mükelleflerimiz yukarıda sayılan şartları sağlayan alacaklarını zarara atarak, geçici vergiye tabi kazançlarından düşebileceklerdir.

65 Yaş ve Üzerinde Olması veya Kronik Rahatsızlığı Bulunması Nedeniyle Sokağa Çıkması Yasak Olan Mükelleflerin Geçici Vergi Beyan ve Ödeme Süreleri Henüz Gelmemiştir

518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin 5. Maddesi uyarınca; İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren mükellefler ve meslek mensupları ile bu Tebliğin yayımlandığı tarih olan 24 Mart 2020 itibarıyla geçerli olan “Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” uyarınca beyanname/bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilenlerin 22.03.2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

Bu kapsamda mücbir sebep uygulamasından yararlanacak mükelleflerin, 22.03.2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında kalan döneme ilişkin, herhangi bir vergi türü sınırlaması olmaksızın, verilemeyen tüm beyanname ve bildirimlerin verilme süreleri ile bunlara istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin son günü, sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 15. günün sonuna kadar uzatılmıştır.

Bu nedenle, bu mükelleflerimizin sokağa çıkma yasakları henüz kaldırılmamış olduğuna ve sokağa çıkma yasakları kaldırılacak olsa dahi en az 15 gün daha süreleri olduğuna göre, 2020/1. Dönem Geçici Vergi Beyannameyi verilmesi ile tahakkuk eden geçici vergileri ödemelerine ilişkin süreleri henüz gelmemiştir.

518 Sıra Numaralı Tebliğin 3. Maddesi Kapsamında Mücbir Sebepden Yararlananların Geçici Vergi Beyanlarını Vermeleri ve Ödemelerini Yapmaları Gerekir

518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin 3. maddesinde yer alan; ticari ve mesleki kazanç elde eden gelir vergisi mükelleflerinin, koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla tebliğle belirlenmiş olan sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin, İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine kapatılan sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin ise 01.04.2020 ila 30.06.2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

Bu kapsamda mücbir sebep hükümlerinden yararlanan mükellefler açısından; sadece Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin Muhtasar ve KDV Beyannamesinin verilme ve söz konusu beyanlara istinaden tarh edilecek vergilerin ödemeleri, Form Ba-Bs bildirimlerinin verilme zamanı, e-defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile elektronik defterlerinin yüklenme süreleri uzatılmıştır.

Sonuç olarak, bu mükelleflerimizin 2020 yılının ilk üç ayna ilişkin geçici vergiye tabi tutulacak kazançlarını tespit ederek, 28 Mayıs 2020 Perşembe günü sonuna kadar, 1. Dönem Geçici Vergi Beyannamesi ile beyan etmeleri ve tahakkuk eden vergileri aynı süre içinde ödemeleri gerekir.